

A Kúria a dr. Pataki András ügyvéd által képviselt I.r., és II.r. felpereseknek a dr. Bagi János Zoltán ügyvéd által képviselt alperes ellen felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 15.M.1323/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 55.Mf.639.619/2009/10. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2012. április 11. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Bíróság 55.Mf.639.619/2009/10. számú ítéletét hatályában fenntartja.Kötelezi az I. és a II.r. felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt napon belül - személyenként 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s :

A felperesek kereseti kérelmükben a munkáltatói rendes felmondás jogellenességének megállapítását és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérték eredeti munkakörbe történő visszahelyezésük mellőzésével.A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 15.M.1323/2008/15. számú ítéletével a kereseteket elutasította és a felpereseket személyenként 108.000 forint áfát is tartalmazó perköltség viselésére kötelezte. Kimondta, hogy a le nem rótt illetéket és a 33.600 forint tolmácsdíjat az állam viseli.A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az I.r. felperes 1993. július 19-étől állt az alperes alkalmazásában büfés, otthonvezető, majd gyülekezetvezető munkakörben. A II.r. felperes 1995. március 1-jén kelt munkaszerződése alapján szociális nevelő munkakörben volt foglalkoztatva.Mindkét felperes munkaviszonya a 2006. január 3-án kelt és közölt rendes felmondással került megszüntetésre. Az I.r. felperes részére kiadott felmondást az alperes azzal indokolta, hogy a munkáját nem látta el megfelelő módon, az utasításokat nem teljesítette maradéktalanul, a feletteseivel szemben tanúsított magatartásában gyakran hiányzik a kellő tisztelet mind közvetlen, mind magasabb felettesei részéről többször szóbeli és írásbeli figyelmeztetés ellenére (H.K. parancsnok levele, B.F. országos vezető levele, R.T. írásbeli figyelmeztetése). A II.r. felperessel közölt felmondás indokolása szerint a T.GY. bizonytalan időre megszűnik, így a II.r. felperes munkahelye is. Az Ü. más munkakört felajánlani nem tud, továbbfoglalkoztatása nem lehetséges.A munkaügyi bíróság a lefolytatott tanúbizonyítás eredményeként igazoltnak találta, hogy az I.r. felperes úgy hozott meg döntéseket és tett intézkedéseket, hogy arról csak utólagosan tájékoztatta a feletteseit. A szociális ellátás színvonala lecsökkent, a vezetésnek a hajléktalanokhoz való viszonya változott. Azzal összefüggésben, miszerint az I.r. felperes a munkáját nem végezte megfelelően, a bíróság figyelembe

vette V.B. tanúvallomását, aki előadta, miszerint B.F. többször figyelmeztette az I.r. felperest, mivel a munkahelyét engedély nélkül elhagyta. Ezt követően is azonban munkaidőben járt iskolába, és megtiltotta a L.Ü.-ben dolgozóknak, hogy erről a vezetőségnek említést tegyenek. A bíróság azt is bizonyítottan találta, hogy az I.r. felperes sérelmezte és csak nehezen hajtotta végre felettese azon utasítását, miszerint a szolgálati autót megosztva kell használnia egy munkatársával. Több alkalommal volt konfliktusa a felettesével amiatt, mert a kiadott utasításokat nem kívánta végrehajtani. A felettesével emelt hangon beszélt, hangneme kifogásolható volt, nem együttműködő. A bíróság megállapította, hogy az alperesnek az I.r. felperessel szemben alkalmazott felmondása jogszerű volt, annak indoka valós és okszerű. A felmondás összefoglaló módon felsorolta az I.r. felperessel szemben felhozott kifogásokat, és konkrétan utalt azok bizonyítékaira is. A bíróság az alperes által csatolt levelek tartalma, valamint a meghallgatott tanúk vallomása alapján bizonyítottan találta a felmondás indokait. A bíróság R.T. és V.B. tanúk egybehangzó vallomása alapján igazoltnak látta, hogy az alperes gyülekezete megszűnt, a munkáltató a II.r. felperesnek nem tudott más munkahelyet biztosítani, álláslehetőség üres státusz hiányában nem volt. A felperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 55.Mf.639.619/2009/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kimondta, hogy az eljárási illetéket az állam viseli. Kötelezte az I. és a II.r. felperest, hogy az alperes részére tizenöt napon belül fizessenek meg személyenként 54.000 forint másodfokú perköltséget. A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtetteket. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel rámutatott arra, hogy a felperesek alaptalanul hivatkoztak a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatásának hiányára. A másodfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy tanúvallomásokkal és okiratokkal bizonyított, miszerint az I.r. felperes 2003-tól kezdődően kifogásolható munkavégzést folytatott, az utasításokat vonakodva teljesítette és nem megfelelő hangnemet használt. Az alperes nem hivatkozhat arra, hogy a bizalomvesztésre alapított felmondása jogszerűségét önmagában is megalapozza, ha a munkavállaló a munkáltatói etikai szabályzatba ütköző magatartást tanúsít, mivel a bizalomvesztés tényére az alperes a megelőző eljárás során nem hivatkozott. A II.r. felperes tekintetében az nem volt vitás, hogy a felmondás időpontjában a munkahelye a B. utcában volt, ott végezte tevékenységét, mint gyülekezetvezető. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok alapján helytállóan rögzítette, hogy a munkavégzési hely megszűnt, így az alperes a II.r. felperes továbbfoglalkoztatását nem tudta biztosítani. A bíróság nem vizsgálhatja, hogy az alperes miért szüntette meg a B. utcai gyülekezetet, mert az a munkáltató működési körébe eső döntésnek minősül. B.K. tanúvallomása nem támasztja alá azt, hogy a B. utcai gyülekezet létszáma kismértékben emelkedett volna. A tanú mindössze akként nyilatkozott, hogy

„körülbelül 20-30 látogatója volt ennek a B. utcai közösségnek”. A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben elsődlegesen a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát kérték, míg a másodlagos kérelmük az ítéletek hatályon kívül helyezésére, és az eljáró bíróságok új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. A felülvizsgálati kérelem szerint „értelmezhetetlen” azon ítéleti megállapítás, miszerint a felperes engedély nélkül hagyta volna el a munkahelyét, mivel a felettese előzőleg maga is úgy nyilatkozott, hogy egy tiszt maga szervezi meg mind a munkaidejét, mind a szabadidejét. A felmondások alaki hibában is szenvednek, mert az Alapító Okirat 2. §-a szerint az Ü. részéről két személy együttes aláírására van szükség. Jelen esetben ez pedig nem történt meg, így a rendes felmondások ezen okból önmagukban is jogellenesek. Az I.r. felperes érvelése szerint a rendes felmondásban foglaltak nem nyertek bizonyítást, azon kitételt, miszerint a munkáját nem látta el megfelelő módon, az alperes semmivel sem igazolta. Az utasítások tekintetében a per alatt nem derült ki, hogy mikor és milyen utasítást nem teljesített. A rendes felmondás azon hivatkozása, miszerint a feletteseivel szemben gyakran hiányzik a kellő tisztelet, többszöri szóbeli és írásbeli figyelmeztetés ellenére ugyancsak nem volt bizonyított, ugyanis konkrét figyelmeztetés a felperes felé nem hangzott el. A felülvizsgálati érvelés szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettségét is.

A felülvizsgálati kérelem hivatkozott arra, hogy a gyülekezet tagjai fogadalmat tesznek taggá válásuk alkalmával, az írásbeli fogadalmat kötelesek aláírni, ami alapján a gyülekezet és az egyház nyilvántartást vezet tagjainak létszámáról. Az eljáró bíróságok ezt törvénysértő módon elmulasztották vizsgálni az ítéletük meghozatalakor. Az I.r. felperes álláspontja szerint a felmondás valódi indoka az ÁNTSZ eljárása volt, amelyet nem tudtak megbocsátani. Tekintettel arra, hogy ezt megalapozottan nem tudták a terhére írni, így kreáltak felmondási indokokat, amelyet az első-, és a másodfokú bíróság is elfogadott. A felperesek azt is kifogásolták, hogy az alperes több esetben olyan tárgyalásokra kötelezte őket, amelyek n. nyelven folytak, és a s. vezetés a tolmácsot nem biztosította. A bíróságok azt sem vizsgálták, hogy maga az alperes több esetben fenyegetőzött, és olyan hangnemet, magatartást tanúsított az I.r. felperessel szemben, ami nem elfogadható. A felülvizsgálati érvelés szerint az alperesi tanúk, akik vallomását a bíróságok elfogadták, nem voltak elfogulatlanok, mert az alperes tisztjei és alkalmazottai voltak valamint jelenleg is azok. A felperes által indítványozott tanúk meghallgatása pedig nem történt meg az elsőfokú bíróság részéről maradéktalanul.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult, felülvizsgálati költségre igényt tartott.

A felülvizsgálati kérelmek nem alaposak.

A felülvizsgálati eljárásban olyan új körülményre, amely nem volt a

megelőző eljárás tárgya (amelyre vonatkozóan a fél az első-, és a másodfokú eljárás során nem utalt, amelyre nézve a bizonyítékait nem jelölte meg), nem lehet hivatkozni [Pp. 270. § (1) bekezdés, 275. § (1) bekezdés, EBH.2002.653.].A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben állították először azt, hogy a munkáltató intézkedése alaki okból nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, ami a fentiek alapján a jelen eljárásban már nem volt vizsgálat tárgyává tehető. A jogvita eldöntése során a másodfokú bíróság helytállóan indult ki abból a tényből, hogy az alperes egyházi jogállással rendelkező szervezet, amely hierarchikus viszonyok alapján működik kötelezően alkalmazandó normákkal, irányelvekkel és utasítási rendszerrel. Az elvárt magatartást a tisztté avatáskor tett fogadalom egyértelműen tartalmazza, így a felpereseknek ennek megfelelően kellett tevékenységüket ellátni és az életvitelüket alakítani.A rendelkezésre álló bizonyítékok, különösen az I.r. felperes részére írt levelek, valamint a meghallgatott tanúk vallomásai (R.T. jegyzőkönyv, 3. oldal 2. bekezdés, V.R.ZS. jegyzőkönyv, 6. oldal 5-6. bekezdés, H.E.L. jegyzőkönyv, 3. oldal utolsó bekezdés) egyértelműen alátámasztják, hogy az I.r. felperes hosszabb időn keresztül a munkáját nem az alperes iránymutatásaival összhangban végezte, az utasításokat nehezen fogadta el és hajtotta azokat végre, valamint olyan hangnemet használt a feletteseivel szemben, amely megengedhetetlen a munkaviszony keretében. Az I.r. felperes ennek ellenkezőjét nem tudta igazolni, nem volt bizonyított, hogy a felettes viselkedett volna a felperesekkel szemben elfogadhatatlan módon.Azon felperesi hivatkozás, miszerint egy tiszt maga szervezi meg a munkaidejét és a szabadidejét, nem jelentheti azt, hogy ezáltal függetleníti magát a munkáltatói utasításoktól, illetve elvárásoktól.A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy nem képezte a rendes felmondás indokát az a körülmény, miszerint az I.r. felperes a hatóságokkal milyen magatartást tanúsított. A munkavállalót terhelő bizonyítási kötelezettség ellenére (Pp. 164. §) nem tudta igazolni, hogy a felmondás valós indoka „az ÁNTSZ eljárás volt, amelyet nem tudtak megbocsátani”. Az alperes az I.r. felperes részére kiadott rendes felmondásban is felsorolt levelekkel és tanúvallomásokkal egyértelműen alátámasztotta azon hivatkozását, hogy a munkavállaló megsértette az Mt. 103. § (1) bekezdés b) és c) pontjában foglaltakat, az általa tanúsított magatartás nem felelt meg az alperes által megkívánt viselkedési és munkavégzési normáknak, így annak jogszerű következménye volt a munkáltató intézkedése.A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy a II.r. felperes munkavégzési helye a felmondás közlésének időpontjában a Bajnok utcában volt, az I.r. felperessel gyülekezetvezetőként itt látta el tevékenységét. R.T., V.B. és B.K. tanúvallomása egybehangzó volt abban a tekintetben, hogy a B. utcai gyülekezet megszűnésével a II.r. felperes munkavégzési helye is megszűnt. A felperes részére felajánlható munkakör nem volt, a Gy.-n létrejött új gyülekezet vezetésére pedig a munkáltató már kijelölte azt a házaspárt, aki a tevékenységet ellátja. A jogvita

eldöntése során nem volt vizsgálható, hogy a B. utcai gyülekezetet meg kellett-e szüntetni az új belépőtagok számára figyelemmel, mivel ez a munkáltató munkaszervezése körébe tartozó kérdés, amely a jogvita keretein kívül esik. Az alperes bizonyította, hogy a II.r. felperes munkaköre megszűnt, így az erre alapított rendes felmondás jogszerű volt. Az elsőfokú bíróság a felekre háruló bizonyítási teherről, valamint a következményekről a feleket előzetesen tájékoztatta (jegyzőkönyv, 2. oldal 4. bekezdés), továbbá a másodfokú bíróság 55.Mf.634.327/2007/4. számú hatályon kívül helyező végzése is eligazítást adott a bizonyítási teherről. Eljárásjogi szabálysértés azért sem volt megállapítható, mivel a bizonyítási eljárás a felperesek keresetében hivatkozott körben folyt, és a bizonyítási indítványait a bíróságok a szükséges mértékben figyelembe vették. Alaptalanul hivatkoztak a felperesek a felülvizsgálati kérelmükben arra, hogy a bíróságok nem folytatták le maradéktalanul a bizonyítási eljárást, az általuk megjelölt tanúk egy részének meghallgatását nem foganatosították. A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a 2009. június 3-án tartott tárgyaláson a berekesztésre történő figyelmeztetést követően a felperesek további bizonyítási indítványt nem terjesztettek elő, a tanúk meghallgatását nem kérték (jegyzőkönyv, 5. oldal), így ebben a körben sem volt mód jogszabálysértés megállapítására. A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben sérelmezték, hogy német nyelvű tárgyalásokon kellett részt venniük, illetve ilyen iratokat kellett aláírniuk az alperesnél anélkül, hogy a nyelvet kellő szinten beszélték volna. Az eljárás során a felperesek nem állították nyelvismeretük hiányát, és arra sem merült fel adat, hogy kérelmük ellenére a munkáltató elzárkózott volna tolmács igénybevételétől, illetve az iratok lefordításától. Amennyiben a felpereseket nyelvi nehézségek akadályozták munkájukban, beosztásuknál fogva is az alpereshez kellett volna fordulniuk a teljes megértés és megfelelő kommunikáció biztosítása érdekében.

A Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésének. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.]. A felülvizsgálati kérelemben hivatkoztak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján. A felperesek perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg az eljárási illetéket az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontja alapján az állam viseli.

Budapest, 2012. április 11.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitel  l: Nn   tisztviselő